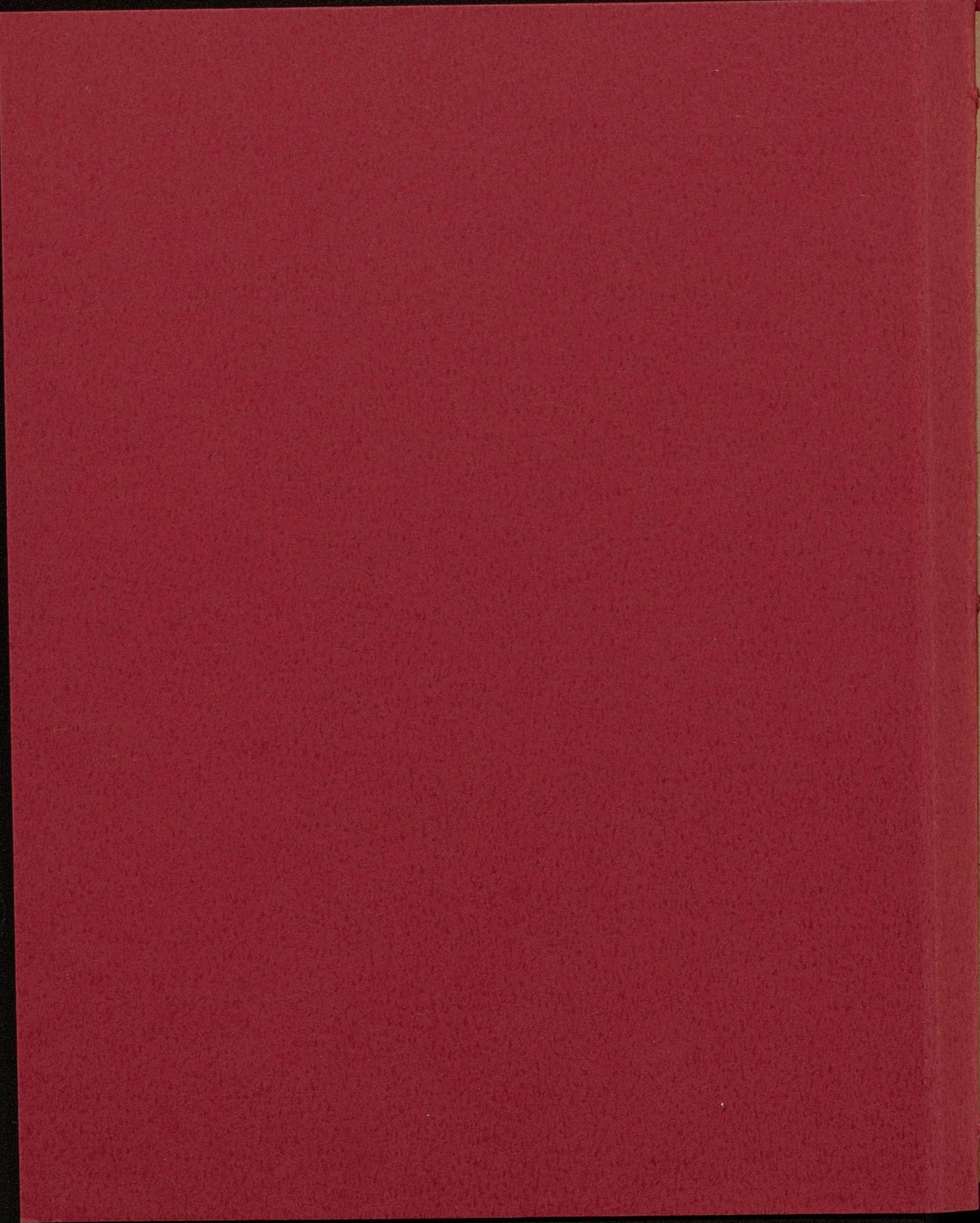

06
A
982

עמִי עֲשֹׂו

5

Positionum Metaphysicarum

DENARIUS QUINTUS,

De

AFFECTIONI.

BUS ENTIS DISJUNCTIS

IN GENERE,

Et

IN SPECIE,

Actu & potentia, Principio & Eo;
cujus est Principium,

Quem.

In Florentissima Leucoréa

PRÆSIDE

M. JOHANNE MANITIO,

Electoral. Alumno, & Facult. Philos.

ADJUNCTO,

Publicæ disputationi sifit

Gottfried Haupt /

Torgensis.

In Acroaterio Majori, ad d. 13. Septemb. hor. mat.

WITTEBERGÆ,

Typis JOHANNIS RÖHNERI, Academ. Typogr.

ANNO M. DC. LXV.

POSITIO PRIMA.

Affectiones Entis disjunctæ sunt, qvæ disjunctim & cum oppositi illatione cum Ente reciprocantur. Minus ergò propriè loquitur Aristoteles, quando eas Entis divisiones nuncupat, qvia affectiones disjunctæ extra - Essentialiter Enti competunt, & qvanquam Entitatem imbibant, non tamen formaliter, sed reali saltem denominatione eam includunt, qvùm contra divisiones propriè dictæ Essentialiter Enti tribuantur & formaliter illud implicent.

POSITIO SECUNDA.

Affectiones Entis disjunctæ, qvæ vel immediatæ, vel mediatæ sunt, et si nec ab Ente, nec à se invicem totis realiter differant, membra tamen realiter distincta habent. Qvædam etiam earum ita se habent, ut utrumq; membrum de uno & eodem, imò nonnunquam omni Ente, aliò tamen & aliò respectu verificantur.

POSITIO TERTIA.

Actus & Potentia, quando Membra affectionis Entis disjunctæ immediatæ constituere debent, non possunt considerari ratione operationis, sed ratione intrinsecæ suæ naturæ, ita ut actus sit, qvō Ens Essentialiter & intrinsecè existentiam implicare dicitur, adeò ut nullò modō possit esse dūdāus & nec unquam non fuerit, nec non sit, nec non esse possit.

POSITIO QVARTA.

Nec unum idemq; dicunt, *actus & actu esse, potentia & in potentia esse*. Primò enim omne Ens, qvod existit, actu est, sive actus sit, sive potentia, modò extra nihilum sit, & reverà in rerum natura detur; interim tamen statim actus non est, nec intrinsecè in suo conceptu propriæ Entitatis existentiam involvit: Ita qvod est in potentia, propriè loqvendo Ens non est, qvùm nudam saltem aptitudinem ad existendum habeat, licet interim Ens verum sit id, qvod potentia est, qvia actu est, licet ei non repugnet & non fuisse, & aliquando posse non esse.

POSITIO QVINTA.

Potentia, qvæ respicit actum, à quo completur, & vis s. facultas agendi ac patiendi nuncupatur, ad æquatè dividitur in activam & passivam, adeò ut præter has potentias non detur tertia illa Scotistica Objectiva, qvâ res dicitur posse esse, quando nondum est, atq; sic nil infert nisi negationem impossibilitatis s. repugnantiaz ad existendum, nec ponit facultatem in subjecto positivam & realem, sed sal-

tem

tem' aliquid in virtute agentis, ad quem habet respectum. Quum v. subjectum illius potentiae nondum existat, quomodo id, quod reale non est, reali aliquâ facultate gaudere poterit, quum non-Entis nullæ sint affectiones, nullæ operationes.

POSITIO SEXTA.

Nec *Potentia resistiva*, quam vocant, peculiaris & nova, tūm acti-
væ, tūm passivæ potentiae contradistincta potentiae species est, sive
dicatur *resistere formaliter* per immediatam repugnantiam: *Sive radic-
aliter*, per virium alterius diminutionem. Illō n. modō nihil aliud
est, quām privatio passionis, ex potentia patiendi, quae valde im-
propriè diceretur potentia. Hoc v. modō potentia resistiva tantum
habitudine & denominatione ab activa differt, & reverā potentia
activa est.

POSITIO SEPTIMA.

Sicuti v. potentia objectiva propriè sic dicta potentia non erat;
Ita quoq; illi opposita subjectiva *obedientialis* impropriè potentia
nuncupatur, siquidem non secus ac illa aliquid saltem ponit in vir-
tute agentis, nil v. positivæ facultatis in subjecto. Subjectiva quidem
illa naturalis vera est potentia passiva, quippe quæ per actum natu-
ralem ab agente naturali actuari potest: at non item subjectiva obe-
dientialis.

POSITIO OCTAVA.

Potentia infinita ac divina licet in se una sit, non aliter atq; ipse Deo
unus est, nihilominus tamen, quum Deus juxta potentiam suam ab
una parte absolutè agat, ab altera causis secundis sese applicet, rectè
eadem dividitur in *absolutam*, quā Deus potest absolutè omnia, quæ
rationem factibilitatis habent aut contradictionem non implicant,
sive respectu Dei, sive respectu rei; & ordinariam, quæ in aliquo attri-
buto divinō restringitur, juxta quam potentiam Deus dicitur ali-
quid non posse facere, quod per absolutam suam omnipotentiam o-
mnino facere potuisset, qui tamen propterea est & manet omnipo-
tent.

POSITIO NONA.

De Principiis, dum hoc in loco agimus, non soliti sumus 1. de prin-
cipiis Entis, quod nulla habet; neq; 2. de principiis Metaphysicæ, quia de
eadem in genere hīc non agimus; sed 3. de Metaphysicæ Objecto, quo-
modo illud in affectionibus suis sese habeat.

POSITIO DECIMA.

In formalí suo principium non infert dependentiam ad princi-
piatum, sed saltem originem processionis alterius, præsupposito re-
spectu prioris ad posterius. Ideò nil obstat, quō minus Pater in divi-
nis Principium SS. Trinitatis dici possit.

TANTUM.

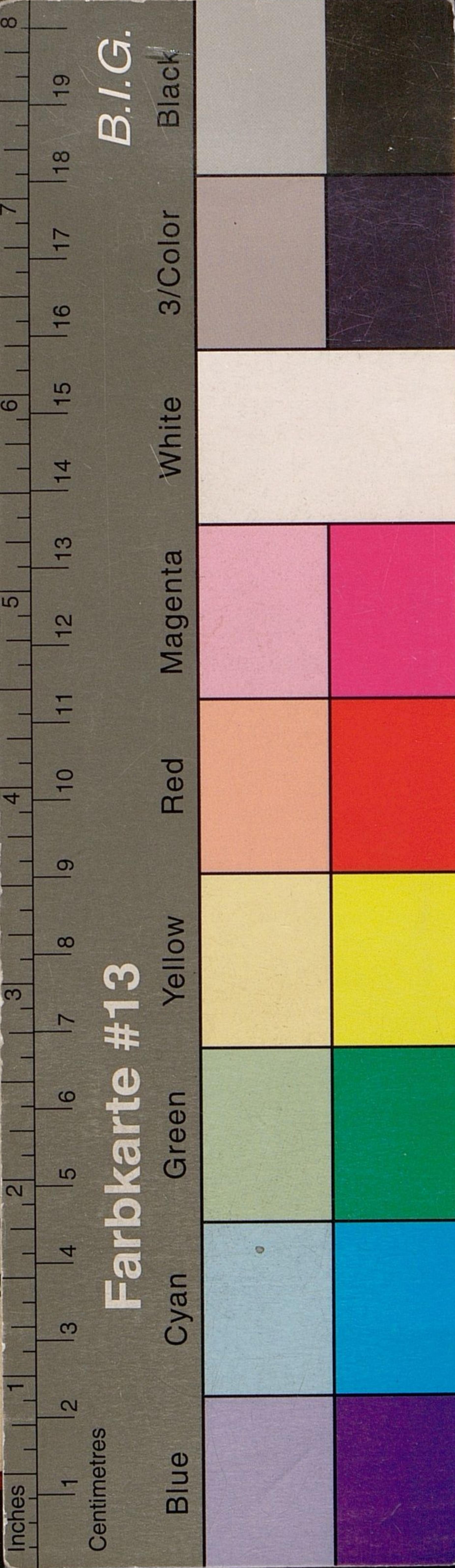
06 A 922

10-12

Farbkarte #13

עַמִּי עֲשָׂוֹת
Positionum Metaphysicarum
DENARIUS QUINTUS,
De
AFFECTIONI.
BUS ENTIS DISJUNCTIS
IN GENERE,
Et
IN SPECIE,
Actu & potentia, Principio & Eo,
cujus est Principium,
Qvem
In Florentissima Leucoréa
PRÆSIDE
M. JOHANNE MANITIO,
Electoral. Alumno, & Facult. Philos.
ADJUNCTO,
Publicæ disputationi sifit
Gottfried Haupt /
Torgensis.
In Acroaterio Majori, ad d. 13. Septemb. hor. mat.

WITTEBERGÆ,
Typis JOHANNIS RÖHNERI, Academ. Typogr.
ANNO M. DC. LXV.